

„Kiskoromban jött egy álom, hogy én mesekönyveket szeretnék rajzolni...”

/Interjú Szegedi Katalin könyvillusztrátorral/

A mesék színes képi világa és ennek megjelenítése a képzőművészetben mindig is érdekelt. Szeretem azokat az alkotásokat, ahol el lehet merülni a részletekben, többszöri megfigyelés után is tudok új szépséget felfedezni, és ahol megtalálható a művész egyénisége.

Talán második osztályos lehettem, amikor a karácsonyfa alatt lévő ajándékok között megakadt a szemem *Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék* című könyvén. Gyönyörű mesék Szegedi Katalin csodás illusztrációival. Nagy örömmre két évvel ezelőtt a városunk egyik művelődési házában láttam kiállítását. Akkor tudtam meg, hogy a művésznő Gödön él. Így jött az egyedülálló lehetőség, hogy személyesen is beszélgethessek vele.

- Már gyermekkorában is szeretett rajzolni?

- Igen, nagyon. Azt hiszem ez nem egy különleges dolog, mert szerintem minden gyerek szeret rajzolni, csak valakik esetleg még jobban. Minden percben azon járt a fejem, hogy mi lesz a következő, amit rajzolni fogok.

- Mikor kezdett el ezzel komolyabban foglalkozni?

- Igazából kiskoromban jött egy álom. Éjszaka felébresztettem anyukámat, mert végre kitaláltam, hogy mi leszek felnőtt koromban: mesekönyveket szeretnék rajzolni. Bosszantott engem, hogy a húgom, aki kisebb nálam, ő már tudta. Már kiskoromban kialakult ez a vágy, de komolyabban a gimnázium ideje tájékán jutottam el oda, hogy ez irányban szeretném magam képezni. Elkezdtem egy szerteágazó művészeti képzést adó szakkörbe járni, ami minden nap Angyalföldön volt, ahol laktunk. Az egyik nap animációval, a másik nap szobrászattal, a harmadik napon grafikával, és még sok mindennel foglalkoztunk. Fizikából akkor éppen nem annyira álltam jól, és akkor a szüleim kivettek ebből a képzésből. Ez igen rosszul érintett, ám ettől nem lett fényesebb a fizikám, de mindenesetre sikerült leérettségiznem. Érettségi után kirakatrendező és dekoratőr iskolába jártam, ami egy két éves képzés volt. Bár nem akartam én soha sem kirakatrendező lenni, de mivel én nem művészeti iskolába jártam, segítséget adott nekem a főiskolai felvételi előtt. Fel is vettek a Magyar Iparművészeti Főiskolába- ma ennek az intézménynek MOME, azaz Moholy Nagy Művészeti Egyetem a neve-, ahol grafika és könyvtervező szakra jártam. Ám azt is fontosnak tartom, hogy milyen tanárok kísérik az embert az útján.

- Ki fedezte fel végül a tehetségét?

- Ez még korábban történt. A gimnáziumi osztályfőnököm, Fríd Ilona volt, aki mellel az olasz nyelvet is tanította nekem. Sokszor kiállt mellettem, s ezzel erősítette az önbizalmamat. Mondhatni, hogy ő indította el valamerre.

- Van, esetleg volt valaki példaképe?

- Az illusztrátorok között, ha nem is példaképem, de sok olyan művész van, akiket nagyon szeretek. Elsőként hadd említsem meg Szalma Editet. Ő is mesekönyveket illusztrál, akár

csak én. Nagyon szeretem Rófusz Kinga művészetét is, akit elképesztően tehetségesnek tartok, de még sokakat felsorolhatnék, akiket ezen a területen kedvelek.

- Általában milyen típusú könyveket szokott illusztrálni?

- Jó pár évvel ezelőtt klasszikus meséket igyekeztem illusztrálni két okból kifolyólag. Az egyik, hogy én királylányos alkat vagyok. Amikor kicsik voltunk, a testvéremmel állandóan királylányokat rajzoltunk, másrészt a mesekönyvekben mindig lestoppoltuk melyikünk melyik királylány lehet. Világéletemben szerettem a klasszikus meséket. Manapság azonban már kortárs szerzők műveit is elvállalom, legtöbbször természetesen azokat, amelyek tetszenek nekem, amelyekkel tudok azonosulni, és amik beindítják a fantáziámat. Ami ezt nem teljesíti, azokat általában nem szoktam elvállalni.

- Olvastam róla, hogy jobban kedveli a szomorú meséket. Miért állnak magához közelebb?

- Erre nem tudok választ adni. Egyszerűen ilyen a természetem. Egyébként most már változóban vagyok, mert most a vicces meséket is szeretem, és szeretem a grafikán kidomborítani a humort. Valóban, már gyerekkoromban is szerettem a szomorú meséket. Nem álltak tőlem távol Andersennek a mélabús világa sem. Biztos van bennem egy kis melankólia. A melankólia szerintem nem feltétlenül egy negatív tulajdonság, nem olyan szomorúság, amitől rosszul érzi magát az ember. Inkább kicsit túlcserduló, mint mikor kinézel ősszel az ablakon. Szívfájdító a gyönyörű látvány. Ugyanilyen élményt keltenek bennem a szomorú történetek.

- Ha kap egy felkérést, akkor szabadon választja a technikát, amivel dolgozik?

- Szerencsére igen. Nem szoktak beleszólni a kiadók, bár elsősorban az határozza meg, hogy mit enged meg az adott kézirat. A kollázsra, amit szívesen alkalmazok mostanában, nem mindegyik kézirat alkalmas rá. Egyrészt az irodalmi műnek a hangulata mit kíván, másrészt, hogy mennyi időm van rá, ugyanis a kollázs nagyon időigényes.

- Ehhez a technikához honnan szerzi a tárgyakat?

- Nem tudhatom előre, milyen rozsdás kulcsot rakok majd a képre, sőt, pont az izgat, hogy mit találok. Ilyenkor a földet nézve járom az utcákat. Amikor a *Tündér Lalát* illusztráltam, kitaláltam, hogy Tündér Lalának igazi szitakötőszárnyból lesz a szárnya. Nehéz volt olyan sok szárnyat összegyűjteni- és azt hozzá kell tenni, hogy én nem öltem meg egyetlen állatot sem-, de a nyáron a pókhálók rendszeren felfogták a rovarokat, ezért volt szitakötőszárnyból bőven. Ámde az utolsó kép előtt elfogyott. Emlékszem, hogy bicikliztem az úton és lefelé meredtem és egyszer csak ott feküdt előttem egy gyönyörű példány. Mindezzel arra szeretnék kilyukadni, hogy nem tudni mit talál az ember. Nyilván olyan tárgyakat ragasztok fel, ami azért indokolt.

- Mit gondol a mesékről?

- Én nagyon szeretem a meséket, de nem tudok általánosítani, mert nagyon sok olyan történetet kapok, amelyek nem tetszenek és felidegesítem magam azon, hogy bizonyos emberek miért tartják magukat íróknak, anélkül, hogy bárki rosszul érezné magát. Ezeket nem is vállalom el, de úgy gondolom, hogy kell legyen az embernek annyi önkritikája, hogy nem küld el akármit. Időnként helyesírási hibáktól hemzsegő kéziratok érkeznek. de beszéljünk inkább azokról, amelyek méltók arra, hogy mesekönyvben helyet kapjanak. Természetesen ezek között is vannak hozzám közelebb állók, de mindegyikről mást tudnék elmondani.

- Amikor egy képen dolgozik, mire törekszik a legjobban?

- Ha ezt a kérdést felteszik, sokszor arra gondolnak, hogy vajon a gyerekekre gondolok-e az adott pillanatban, amikor nekik festek. Azt kell mondanom, hogy nem. Ha a kézirat jó, akkor az író már gondolt arra, hogy kinek fogja írni a történetet. Én rajta keresztül szólok a gyerekekhez. Nekem a kézirat a legeslegfontosabb, arra koncentrálok, hogy annak a lehető legjobban meg tudjak felelni. Nyilván benne vagyok én is, de ez nem tudatos dolog

a részemről. Megpróbálom elképzelni az írónak a maga elé képzelt belső világát. Jobban szeretek úgy dolgozni, ha nem beszélek a szerzővel. Nem szeretem meghallgatni az elvárásokat, mert az félrevisz. A verbális kommunikáció olykor megnehezíti az én ráhangolódásomat.

- **Minden idejét leköti a rajz, vagy szabadidejében szeret mással is foglalkozni?**

- Sok időt töltök rajzolással. Igyekszem visszavenni egy kicsit, mert az utóbbi időben már sok volt, amit csináltam. Jó, ha a szabadidőmben nem kell ezzel foglalkoznom. Ilyenkor szeretek kirándulni, barátokkal lenni, meg bármi mást tenni.

- **A munkáiban megjelenik választott lakhelye, Göd?**

- Nem igazán. Bár a közvetlen környezetem, a kert és ez a ház is nagyon inspirál.

- **A mesefigurák mögött állnak élő személyek?**

- A legutolsó munkámmal- a *Királyfi születik*- nagyon megszenvedtem. Egyrészt tele van madárral, és én nem vagyok nagy állatrajzoló bajnok, a másik ok pedig, hogy hiába olvastam el ezerszer a kéziratot, nem tudtam elképzelni a királyfit. És akkor a kisfiam az egyik pillanatról a másikra nagyfiú lett, mintha kinőtt volna a földből. Egyszer csak ott állt előttem egy fiatalember. Megszületett bennem a királyfi.

- **Végezetül azt szeretném megkérdezni, hogy mit tanácsol a fiatal alkotóknak?**

- Elsősorban azt, hogy legyenek türelmesek. Sokan fordulnak hozzám, akik még olyan fiatalok, hogy még a felvételiig sem jutottak el, de már illusztrátornak gondolják magukat. Leveleket írnak és én igyekszem nekik segíteni. Elküldik a munkáikat, s azok hol jók, hol nem. Akiknek nem, azoknak őszintén megírom, hogy még tanulniuk kell egy kicsit. Ezeket gyakran megsértődnek, pedig nem szoktam csúnyán fogalmazni. Időbe telik, amíg az ember eljut egy olyan szintre, hogy a tudásával már kiléphessen a nagy közönség elé.

A beszélgetés után alkalmam nyílt körülnézni a műteremben. Ismét szembesültem azzal a varázslattal, ami miatt mindenkinek figyelmébe ajánlom Szegedi Katalin műveit.